

Naročnina

Dnevna izdaja
za krajino Jugoslavije
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 2-3 D, veliki
po 3 in 4 D, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Nova ruska cerkvena
kriza

Pariz, 30. junija.

Molitev je največji zaklad, ki ga je obranila na svoji trnjevi poti ruska emigracija, a miru njeni cerkvi Gospod ni namenil. Poročali smo že o njenih notranjih težavah, ki so posledica izrednega odnosa, ki vlada med rusko cerkvijo v inozemstvu in moskovsko patriarhijo. Zdaj je doživela emigracija nov težki udarec, ki je povzročil nepopisno razburjenje. Dne 18. junija je došel v Pariz od varuha patriarhovnega prestola, metropolita Sergija v Moskvi dne 11. junija podpisani ukaz, po katerem se dosedanj glavar ruskih pravoslavnih občin v zapadni Evropi, metropolit Evlogij, vpokoji, na njegovo mesto pa naznači v Nizzi bivajoči nadškof Vladimir. Sovjetski tisk pozdravlja to odredbo kot naravno posledico »političnih nastopov« metropolita Evlogija, ki je baje izval mednarodno protestno gibanje zoper versko preganjanje pod sovjeti. V resnici so imele vse izjave rimske-katoliške in drugih krščanskih cerkva samo značaj popolnoma neodvisne in prostovoljne moralne podpore. Le komunisti, ki podpirajo protiversko propagando, so kritični o »novi krščanski vojni kapitalističnega sveta zoper proletarijski sovjetski republik«. Dejansko stanje je torej lahko umljivo: sovjeti so se po moskovskem patriarhovem namestniku maščevali nad glavarjem emigrantske ruske cerkve, ker jim je akcija Evlogija zoper njihovo preganjanje krščanstva nanela veliko politično škodo, obenem pa hočejo zbuditi vtis, da se brigajo za dobre odnose med cerkvijo in državo, ki da jih najbolj ovirajo emigranti, in obenem razglašajo, da bo odslej cerkev v Rusiji uživala popolno svobodo.

Evlogij je takoj sklical škofovsko posvetovanje, ki je sklepalo o trenutnem mučnem položaju. V to svrhu so se zbrali v Parizu nadškof Vladimir (Nizza), nadškof Aleksander (Bruselj), škof Sergij (Praga) in škof Veniamin (vodja pravoslavne bogoslovneškega instituta v Parizu). Zborovanje je sklenilo, da Evlogij nikakor ne sme zapustiti svojega mesta, ker bi pomenil njegov odstop uničenje vsega s trdom urejenega cerkvenega življenja ruske emigracije. Kot Evlogijev nastopnik določeni Vladimir je izjavil, da na noben način ne prevzame vodstva. Po cerkvenih postavah ne sme noben škof biti odstavljen drugače kakor rednim cerkvenosodnim putem. Moskovski ukaz ne navaja nobenega cerkvenega prestopka, ki bi lahko služil kot vzrok vpokojitve. Če se očita metropolitu »nelojalno zadržanje napram sovjetski vladi«, po mnenju emigracije to ni nobena krivda, ker kot emigrant nobene slične lojalnosti ni nikoli obljubil. Sicer pa sploh res ni, da bi bil zagrešil metropolit — kakor trdi ukaz — protisovjetskega političnega nastopa tekom lanskega obiska v Londonu: tudi tam, kakor i drugod, je samo molil za preganjano rusko cerkev. Na srečo je že poprej bilo določeno, da se bo sestal v nedeljo dne 29. junija v Parizu emigrantski diocenzanski kongres. Zborovanje škofov je v soglasju z diocenzanskim svetom (duhovnov in laikov) sklenilo predložiti vprašanje vernikom in corpore, in bodo v to svrhu priredili takoj po kongresu vse emigrantske župnije izredne občne zборе.

Po koncu carske vlade je bil vpostavljen patriarhat in z njim vred volivna pravica vernikov, ki sami določijo za svojega škofa enega izmed po najvišji cerkveni oblasti predloženih kandidatov. Verniki v emigraciji nimajo nobenih političnih in državljanskih dolžnosti napram sovjetski vladi, ki jih je a posebnim odlokom proglasila za brezdomovince. Pred vojno so tvorile ruske cerkve v inozemstvu del petrograjске diocese. Po prevratu so dobile pravno samostojnost s soglasjem petrograjskega mučeniškega metropolita Veniamina. Patriarh Tihon je priznal to stanje in potrdil Evlogija kot vodjo ruske cerkve v inozemstvu. Zdaj tvorijo sestavne dele Evlogijeve diocese vse one ruske župnije, ki niso nastale na področju drugih avtokefalnih pravoslavnih cerkva (bolgarske, srbske in dr.) oz. na področju predvojnih ruskih inozemskih škofij (v Zedinjenih državah, Kitaju, Japonski in dr.). Vpoštevali moramo to cerkveno stanje, da bomo razumeli najtežje vprašanje, ki še vedno ovira definitivno ureditev ruske pravoslavne cerkve na zapadu. Kakor znano, odredka skupina ruskih škofov v Sremskih Karlovcih metropolit Evlogiju njegovo oblast, češ da se moskovska patriarhija pod sedanjimi razmerami sploh ne more smatrati za zakonito cerkveno vodstvo, temveč je le zakrinkano orodje protiruskih sovjetov. Karlovcški škofi z metropolitom Antonijem na čelu zase zahtevajo ono najvišjo oblast, ki jo izvršuje moskovski patriarh, oz. varuh njegovega prestola. Videli smo, da ni mogoče soglasiti njih nekanoničnega stališča z zakonitim cerkvenim položajem Evlogijeve diocese. Vsak vernik mora brzdati svoje politične pomisleke in nezadovoljstvo, dokler se ne bo v Moskvi zbral za enkrat še nemogoči vseruski cerkveni sobor v svrhu izvolitve novega patriarha. Razen tega bivajo karlovcški škofi na cerkvenem ozemlju srbskega patriarha in brez njegovega dovoljenja ne bi imeli nobenega vpliva niti na ruske župnije v kraljevini Jugoslaviji. Če izvršujejo zdaj nadpastirsko oblast, jim jo je zopet omogočil srbski patriarh s tem, da jim je prepustil sedem ruskih župnij na jugoslovanskem ozemlju. Torej nimajo karlovcški škofi nobenega postavnega vpliva v zadevah izven Jugoslavije ležeče diocese, čija upravna samostojnost izvira od petrograjskega metropolita.

Upajmo, da bo zmagalo edino pravilno kano

Zunanji politični položaj,
smernice in nazori sovjetov

Moskva, 2. julija. u. V svojem deseturnem govoru na kongresu komunistične stranke je Stalin o političnem položaju Rusije, o zunanjepolitičnem položaju Evrope in Amerike v luči sovjetov ter o smernicah sovjetske Rusije v mednarodnem oziru izjavil sledeče:

»Sedanja kriza kapitalističnih držav je kriza nadprodukcije, ki se je prvič po vojni razširila na ves svet. Ta kriza zadeva tako industrijske izdelke kakor agrarno produkcijo. Najbolj ostra je v Združenih državah Severne Amerike. Ta kriza postrojuje spore med vsemi državami in brez dvoma bo borba med njimi za razpečevanje sirovin in izvoz kapitalov od meseca do meseca bolj ostra. To pomeni, da bo vojna nevarnost v rapidnem tempu naraščala. Največji gospodarski spor obstoja med Ameriko in Anglijo in glavno torišče te borbe so Južna Amerika, Kitaj, kolonije in dominijoni. Med gospodarske borbe spadajo seveda tudi konflikti med Ameriko in Japonom, Nemčijo in Francijo, Francijo in Italijo, Jugoslavijo in Italijo, katera se posebno boji naraščajočega razvoja jugoslovanske prekomorske trgovine, potem med Anglijo in Francijo itd.« Po nadaljnjem razpredanju teh misli je Stalin nadaljeval:

»Kar tiče odnosov med zmagovalnimi in poraženimi državami, se bistveno ni nič izboljšalo. Sicer so nemški in francoski demo-buržujski politiki, ki verujejo v spravo med Nemčijo in Francijo,

toda norec je tisti, ki meni, da bo Nemčija po Youngovem načrtu mogla v prihodnjih desetih letih plačati 20 milijard mark, ne da bi doživela najresnejše socialne in gospodarske pretrse. Mi boljševiki ne verjamemo v francosko-germansko zvezo prihodnosti, ker sploh ne verujemo v čudeže.«

Prehajajoč na mednarodni položaj Sovjetske unije, je Stalin postal posebno oster, češ da je »največji sovražnik Unije Francija, najbolj agresivna militaristična država izmed vseh militarističnih držav sveta. Iz te države izhajajo provokacije proti Sovjetski uniji in priprave za intervencijo, dočim je Anglija, iz kapitalističnih vzrokov seveda, na strani onih, ki menijo, da je Unija tem manj nevarna, čim boljše gospodarske in politične odnose ima z njo Evropo.«

Zanimivo je, da je Stalin kot prvi izmed sovjetskih politikov pri tej priliki izjavil, da je Rusija pripravljena, plačati, čeprav samo majhen del predvojnih dolgov Rusije, pod pogojem, da ji Evropa dovoli potrebne kredite, smatrajoč pri tem vsote odplačevanega dolga kot obresti vračila. »Če se Evropa sklicuje na mednarodne obveznosti in mednarodno pravo, vprašamo — je vzkliknil Stalin — po kakšnem pravu so zavezniki od Rusije odtrgali Besarabijo in jo poklonili romunskim bojarom ter po kakšnem pravu so isti zavezniki tri leta harčili po Rusiji, uničujoč njeno gospodarstvo.«

Kar se tiče očitka, da sovjeti uganjajo po

evropskih državah boljševiško propagando, se je Stalin opravičeval rekoč, da to govoričenje ni resen argument zoper vpostavitve normalnih odnosov med Rusijo in evropskimi državami, ampak samo preteza za intervencijsko propagando. »Kako se morejo ljudje,« je nadaljeval, »še nočejo biti smešni, resno prizadevati, da ustvarijo obrambne okope proti importaciji boljševizma, ako pa obstojajo za te ideje ugodna tla v teh državah samih.« Sicer pa velike države, je ironično izjavil dalje, gradeč protiboljševiško bariero, nalogo obrambe prepustijo malim: Poljski, Romuniji, Finski itd. »Boljševizem raste toda ne od zunaj, ampak od znotraj.«

Te trditve, ki se imajo seveda primerno vrednotiti po svojem zgolj propagandističnem karakterju, je Stalin zaključil z zunanjepolitičnim izjavo, ki je važna in ima izvesten pozitiven pomen, rekoč, da je »rezultat naše politike dejstvo, da se nam je posrečilo ohraniti mir in da se po sovražnih elementih, kljub celi vrsti provokatoričnih aktov in pustolovskih napadov vojnih hujskačev vsemu dalj zapeljati v konflikte. To politiko bomo z nismo močmi in z vsemi sredstvi zasledovali tudi nadalje. Nočemo pedit tuje zemlje, ne bomo si pa pustili vzeti najmanjšega kosčka naše zemlje.«

Odveč bi bilo poudarjati, da nihče ni zamišljal nobene »intervencijske vojske« proti Rusiji niti je kdo zamišljal.

Sovjeti ukinili protiverski boj?

Senzacija angleškega lista

London, 2. jul. Iz zelo avtoritetnega vira poroča »Morning Post«, da je sklenila sovjetska vlada z ozirom na notranje težke popolnoma ukiniti svojo protiversko politiko. Sklenila je: 1. da ne bo več zapirala cerkva, 2. da bo proglasila versko prostost in nehala podpirati brezbožnike ter 3. da bodo dobili duhovniki vseh veroizpovedi ista nakazila za kruh kakor vse ostalo prebivalstvo. Angleški uradni krogi živahno pozdravljajo te vesti. Podrobnosti niso znane, a nedvomno so vplivala na Stalina poleg kmečkega odpora tudi v inozemstvu, pred vsem po katoliških prirejenih protestna zborovanja. Zanimivo je, da je bil pred kratkim objavljen novi zvezek Leninovih pred-revolucijskih pisem, iz katerih je razvidno, da je svojim staršem že kot revolucionar voščil vesele božične pa velikonočne praznike in pozneje skrbel za vzdrževanje križev na njih grobovih. Taka ob-

java bi preje bila nemogoča. A sedaj piše Jaro-slavski v številu 19 »Diskusijskega lista«, da ni govora o popolni zmagi nad verstvom: »Krščanske organizacije imajo velikanski vpliv tudi na področju sovjetske zveze.« Pozivlja somišljenike, »naj premagajo vedno bolj očitno tendenco, ki bi rada popolnoma ukinila brezbožno gibanje«. Zadnje odredbe Centralnega komiteja komunistične stranke so »narekovali zgolj politični oziri in ni govora o tem, da bi vrgli mi za vselej puške v koruzo.«

Prinašamo gornjo vest z vsemi rezervami. Angleški list »Morning Post« velikokrat govori v interesu velike angleške industrije in trgovine, ki ima zelo veliko interesov na sovjetskem trgovskem trgu. Take vesti pa ustvarjajo ugodno razpoloženje v Angliji za soviete. — Op. ur.

Grški zun. minister o balkanski zvezi

Najprej je treba ustvariti skupne gospodarske in politične cilje

Pariz, 2. julija. AA. Grški minister za zunanje zadeve Mihalakopoulos, ki je na potu v Pariz, je raztolmačil poročevalcu »Journal des Débats« glavne razloge za miroljubno sodelovanje med balkanskimi narodi. Mihalakopoulos je dejal, da sloni politično pravo balkanskih držav na potrebi iskrenega sodelovanja med njimi. Grški minister za zunanje zadeve je pristavil, da je uverjen o tem, da bodo vsi grški politiki podpisali predlog o konfederaciji balkanskih držav, ako bi le bila ustvarljiva. Toda, je nadaljeval Mihalakopoulos, potrebno je pogledati politični stvarnosti in oči, ki kaže razne zapreke za to idejo. Po vojni med raznimi balkanskimi

državami, še ni videti skupnih gospodarskih, političnih in vojaških ciljev. Najprej je treba omogočiti sporazum med posameznimi državami s prijateljskimi pakti, kajti sporazumi v dveh so zaenkrat najboljši.

Na podlagi tega bi moglo kasneje priti do skupnega sporazuma o izenačenju poštinih, železniških in carinskih tarif. O težkih vprašanjih pa meni Mihalakopoulos, da bi bilo treba imenovati širok odbor, ki bi bila v njem sorazmerno zastopana vsaka balkanska država po številu prebivalstva. Jugoslavija n. pr. bi morala imeti 22 zastopnikov, Grčija pa 10.

Pogodba med Irakom in Anglijo

London, 2. julija. AA. Danes je bila podpisana v Bagdadu med Irakom in Anglijo zvezna in prijateljska pogodba, ki stopi v veljavo, kakor hitro bo Irak sprejel v Društvo narodov.

Vsebinsko pogodbo bodo v kratkem objavili. Vključ temu so znane najvažnejše točke omenjene pogodbe, ki priznava popolno suverenost Iraka in njega pravico, da sam skrbi za notranji red in zunanjo obrambo.

Angleška vlada pravi nadalje v pogodbi, da bo mandatarna odgovornost Anglije z ozirom na

Vsi emigrantski verniki nestrpnost pričakujejo poročil o partiškem kongresu in molijo Boga, naj prosveti in utrdi zbor, da bo storil edino pravilne sklepe v dobro veri in cerkvi, ki je njih edina tolažba v sedanjih težkih dnevih. Saj ni govora o resnično nasprotnem mišljenju in dveh sovražnih taborih. Vsega je kriva zgolj lahko umljiva razdraženost, ki pa je vedno slab svetovalec razumu. Saj uči nas Gospod sam v evangeliju, da moremo tudi resnico spoznavati šele po njenih »slovih« (Mat VII, 16). Ljudje vedno različno umevajo in navajajo ena in ista dejstva, in tudi neresnica izgleda tupalet kot resnica za one, ki jo naglašajo (Mat VII, 21—24).

— ev, diakon.

Papež ni bolan

Rim, 2. julija. d. »Osservatore Romano« od ločno dementira vest lista »Tevere«, da bi bil sv. oče obolel na malem tumorju in da so mu zdravniki svetovali mir. Sv. oče ni niti obolel na čemer-koli niti so mu zdravniki svetovali mir. Papež je izvrstnega zdravnika in se ne odteguje nobeni še ta ko težki dolžnosti svojega vzvišenega zvanja.

Misijonski kongres

Krapina, 2. julija. p. Drugi dan tečaja misijonskega v Krapini se je pričel s sveto mašo, ki jo je opravil pomožni škof dr. Ivan Tomažič iz Maribora. Maši je prisostvovalo veliko število ljudi. Tečaj je obiskal škof Salis-Saevia. Danes so bila tale predavanja: Dr. Čepulić o indskem nacionalizmu in Gandhiju. Dr. Vilko Fajdiga o krščanstvu in budizmu. Dalje sta predavala Filipović iz Bosne in Pršuh iz Celja. Popoldne je bila diskusija o islamu. O. Filipović je govoril o islamu v naši domovini. Nato se je vršil prost razgovor slovenskih in hrvatskih akademikov o delu, ki so ga v preteklem letu napravili pri misijonski ideji. Govorilo se je o smernicah. Od 6. do 11. septembra bo mednarodni misijonski kongres v Ljubljani in sicer pod predsedstvom papeškega nuncija Pellegrinettija in pod pokroviteljstvom zagrebškega nadškofa dr. Bauerja. Udeleženci so sklenili, da se bodo ljubljanskega kongresa udeležili. Udeleženci kongresa so se danes razšli. Del Slovencev je odšel v Zagreb, del pa se je z dr. Ehrlichom vrnil v Ljubljano.

Čekist o sovjetih

Pariz, 2. julija. as. Nastavljenec ruske Čeke v Carigradu Agabekov, ki je enako kakor Besedovski naenkrat pobegnil iz sovjetske službe, je došel v Pariz ter je tam odkril časnikarjem, da ima Sovjetska unija v inozemstvu okoli 200 volunov, in sicer samo v Parizu 50. Tako je imel on sam nalogo, da »likvidira« afero Besedovskega, to je, da Besedovskega spravi s pota. Pozneje pa so se sovjeti zbalili senzacionalnih odkritij Besedovskega in svojih maščevalnih naklepov niso izvršili. V Rusiji vlada birokracija, servilnost, beda in slabo gospodarstvo. Boje se, da v Rusiji ne bi nastala lakota, kakršna je bila leta 1921. Kar se tiče zunanje politike, pa je sovjetska politika imperialistična.

Poljska vlada nastopi
proti opoziciji

Varšava, 2. julija. AA. Predsednik poljske vlade Slavek je dal poročevalcu lista »Ilustrovani Kurier« kodžiemu izjavo, ki v njej pravi, da ne pripisuje nikake važnosti kongresu v Krakovu. Ta kongres so izkoristile opozicijske stranke, da mobilizirajo svoje pristaje in da skušajo pridobiti javno mnenje. Predsednik poljske vlade je mnenja, da so resolucije tega kongresa prešinjene za anarhizmom. Na vprašanje sotrudnika, ali bo zato iz teh resolucij izhajal posledice, je predsednik poljske vlade izjavil, da bo to vsekakor storil.

Dunajska vremenska napoved: Nobene bistvene spremembe dosedanjega vremena.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno, zmerno toplo, nestalno.

Sv. oče Pij XI. za zmago krščanstva v Rusiji

Važen odlok.

V tajnem konzistoriju, dne 30. junija, se je sv. oče posebno toplo spominjal preganjanosti kristjanov v Rusiji in izdal velevažno naredbo, ki spada med najvažnejše dogodke v novejši cerkveni zgodovini.

V svojem nagovoru se je sv. oče spominjal pravne sv. maše, ki jo je v cerkvi sv. Petra daroval za nesrečno Rusijo. Hvaležno se je spominjal, da so se katoličani v Rimu in po vsem svetu odzvali njegovemu pozivu k gorečim molitvam za preganjanje kristjanov v Rusiji. Posebno pomenljivo se zdi sv. očetu dejstvo, da so njegovemu zgledu sledili celo ločeni kristjani in so istočasno v bratškem soglasju s katoličani v svojih cerkvah molili v isti namen ter javno in zasebno sporočali svojo hvalečnost sv. očetu. Tolika složnost v gorečih molitvah ni bila brez uspeha. Zatorej nadaljujmo naše molitve za preganjanje brate v Rusiji, da bi jim bil vrnjen verski mir in verska svoboda.

Da bi mogli vsi brez težave sodelovati pri molitveni križarski vojski, zato sv. oče odloča, da naj se molitve po sv. maši, ukazane od Leona XIII., molijo po namenu sedanjega sv. očeta za Rusijo. Škofje in duhovniki pa naj svoje vernike in vse, ki so pri maši, z vso verno na to opozarjajo in jim to večkrat pokličejo v spomin.

S tem je torej ukazano, naj se one tri češčenarije, in sledeče tri molitve po sveti maši molijo za Rusijo. Zares dokaz izredne ljubezni sv. očeta do ruskega naroda!

„Temps“ o Mali antanti

Pariz, 2. jul. AA. Nocojšnji »Temps« komentira sprejem jugoslovanskega ministra zunanjih zadev g. Voje Marinkoviča v Bukarešti, ter ugotavlja kontinuiteto romunske zunanje politike. »Temps« pravi, da sta romunski in jugoslovanski minister zunanjih zadev za široko koncepcijo politike držav Male antante. V njihovih izjavah, da vlada bistrost in iskrenost želja, da pride z Madžarsko potom mednarodnih pogodb do sporazuma. V slučaju, da pride do ekonomskega sodelovanja držav Male antante z Madžarsko, potem bo to prva gospodarska skupina držav, ki bo služila za podlago velike gospodarske evropske unije.

Marinkovičev povratek

Bukarešta, 2. julija. z. Ob 11 je jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković odpotoval iz Bukarešte. Na postajo so ga spremili zastopnik predsednika vlade Vajda Vojvod, zunanji minister Mironescu, češkoslovaški in francoski poslanik v Bukarešti, zastopniki vojaštva in številni člani jugoslovanske kolonije. Jugoslovanski poslanik Čolak Antić je dr. Marinkoviča spremljal do meje. Dr. Marinković je prispel zvečer v Belgrad.

Nemška iluzija razblinjena

Rim, 2. jul. d. Semkaj je prispelo občudovat večno mesto 400 avantgardistov iz južnega Tirola, po rodu Nemcev, kakor zatrjujejo tukajšnji listi.

To priliko uporablja fašistični tisk, da povečuje delo Italije v južnih Tirolah, ki je izraženo v besedah na spomeniku Zmage v Bolcanu: Tu je meja rimske domovine, ki uči narode latinskega jezika, postav in umetnosti. Južni Tirol je po besedah Mussolinija »rimska dežela Brennerja, kjer straži z vsemi svojimi živimi in mrtvimi sinovi vsa Italija.«

Listi priobčujejo tudi interview z balcanskim prefektom Marzallijem, ki je izjavil, da je taktika italijanske uprave v južnih Tirolah izražena v besedi: Z dobroto, toda odločno!

Končno ugotavljajo, da je ljudstvo, potem ko se je izruval plevel, dobro, in da rastejo šolski otroci, balile in piccole Italiane v dobre Italiane, ki italijanstvo razširjajo tudi ob domačem ognjišču.

Nemška javnost iz tega lahko jasno razvidi, da so bili upi na preorientacijo italijanske politike v južnih Tirolah popolnoma prazni.

Bethlen pripravlja politično senzacijo

Budimpešta, 2. jul. p. Pred dvema letoma je grof Bethlen, predsednik madjarske vlade, imel v Debrečinu govor, v katerem je napovedal laško orientacijo in odobrili akcijo za revizijo trianonske pogodbe. Bethlen namerava 6. jul. v Debrečinu ponovno imeti velik govor, ki se mu v političnem življenju pripisuje velika važnost, ker se bo v njem razven notranjih političnih vprašanj dotaknil tudi zunanjih. Bethlen bo med drugim govoril tudi o Mali antanti, o laški orientaciji, o madjarski zunanji politiki, ter o svojem potovanju v London, Rim in Pariz. Nato bo orisal politiko, ki jo vodi Madjarska proti svojim sosedom. Govoril bo o narodnih manjšinah v sosednjih državah in o vnovčevanju madjarskega žita. Kot posebno značilno se smatra, da bo z Bethlenom potoval v Debrečin vojni minister Gömbös. Madjarski vladni listi pišejo, da bo ta Bethlenov govor prava politična senzacija v Srednji Evropi.

Sklepi kongresa za carinsko unijo

Pariz, 2. julija. as. Kongres za evropsko carinsko unijo se je končal z resolucijo, da naj se čimprej sestane uradna konferenca vlad, da se kot prva stopnja za evropski pakt uresniči regionalna carinska skupnost med Nemčijo, Francijo in sosednimi državami. Loucheur je zahteval posebno mednarodno organizacijo evropskega trga za agrarne produkte, predvsem za pšenico, rž in krompir. Višji komisar za propagando tujkega prometa se je zavzemal zato, da se takoj odpravijo potni listi kot ovira, ki brez koristi in brez potrebe škoduje tujskemu prometu.

Zastrupljanje otrok

Lübeck, 2. jul. as. V Lübecku je zopet umrl en otrok, pet pa jih je na novo zbolelo. Dosedaj jih je umrlo 48, dočim je 71 teko bolnih, 73. se je zdravje zboljšalo, 59 pa je še zdravih.

Med Parizom in Rimom se ne vrše nobena pogajanja

Rim, 2. julija. d. Z ozirom na trditve nekaterih listov, da se med Rimom in Parizom vrše nekaki razgovori o odstopitvi nekaj afriškega ozemlja Italiji, da bi se tako arondirala tripoliška kolonija, je Vaš dopisnik od dobro poučene strani zvedel, da to ne odgovarja dejstvu. Govorica je nastala na podlagi neke izjave gosp. Brianda v zunanje-političnem odseku senata, glede katere pa je treba po znani šaljivi prislovcu v Parizu, da je gosp. Briand v stanu govoriti celo uro, ne da bi sploh kaj povedal, biti jako kritičen. Tudi razgovor gosp. Brianda z italijanskim poslanikom, grofom Manzoniem ni imel nobenega pozitivnega rezultata.

Pač pa Vam lahko sporočam, da je te dni angleški poslanik gosp. Tyrell večkrat obiskal gosp. Brianda in imel z njim daljše razgovore o tem predmetu. Anglija, ki bi na podlagi znanega »Two Powers« standarda bila prisiljena, da poveča svojo mornarico, ako bi se Francija in Italija ne spravili, zadnje čase z vsemi silami dela na sporazum in baš to je dalo povod za govorico, kakor da so se med Italijo in Francijo začela že nekaka definitivna pogajanja v tem pravcu. Vendar pa tudi audienca angleškega poslanika pri gosp. Briandu v tem oziru še ni prinesla pravega rezultata, dasi se morebiti more smatrati kot ugodno znamenje. Bistvenega

Namere majorja Pabsta

Monakovo, 2. jul. r. Tukajšnji krogi so vznemirjeni vsled vesti, da ima major Pabst, ki se nahaja sedaj še vedno v Italiji, namen, da se naseli v Monakovem. Baje hoče ustanoviti na Bavarskem organizacijo po vzgledu Heimwehr. Napram tem nameram bodo seveda tako vladni, kakor demokratični krogi z največjo odločnostjo nastopili, da ne bi se na Bavarskem zopet začele orgije tako zvanih narodnoobrambnih organizacij in pučistov.

Poudarja se tudi, da ni verjetno, da bi se major Pabst upal prekorajčiti nemško mejo, ker se nahaja v preiskavi zaradi nagovarjanja k umoru,

zblizanja med obema stališčema pa še ni, še manj pa kakšnih konkretnih predlogov. »Times« so objavile pismo znanega žurnalista Steeda, ki predlaga, naj bi se spor s Francijo in Italijo v smislu § 2. pogodbe Društva narodov predložil v pretrse in rešitev le temu. Ker ta predlog prihaja neposredno po razgovoru Tyrell-Briand, je upravičeno sklepati, da je ta razgovor ostal brez konkretnega uspeha.

Ni treba posebej naglašati, da tako italijanska kakor francoska vlada odločno odklanja tak nesrečni predlog, ker bi tuja intervencija stvari brez dvoma bolj škodovala nego koristila. Ne ve se, ali ta predlog izhaja od Steeda ali naravnost od gosp. MacDonalda; na vsak način je nesprejemljiv.

Najboljši poznavalec francosko-italijanskega problema gosp. Saint Brice izjavlja v »Journalu«, da gre za spor ne med dvema državama, ampak med dvema mentalitetama, katerega je nemogoče poravnati po tujem posredništvu, kakor mislijo Angličani. Italija očita Franciji, da jo sumniči ekspanzijskih težej, katerih se pa Francija po pravici boji. Dokler ta temeljni problem ne bo rešen, se bosta gg. Briand in Grandi slej ko prej lahko najpristnejše razgovarjala, stvari same pa bodo najbrže še dolgo ostale take, kakršne so.

ki se je zgodil ob priliki neke prireditve nemških fašistov kmalu po vojni.

Znano je tudi, da avstrijska vlada niti najmanj ne misli na to, da bi Pabstu zopet dovolila bivanje v Avstriji. Sploh je v Avstriji po izgonu Pabsta narasla struja kmečkega Landbunda, je za Anschluss na nemški rajh in se zato z vsemi silami bori proti Heimwehru, ki s podporo nekaterih krščansko socialnih krogov dela na upostavitvi habsburške monarhije.

Akcije Heimwehra so sploh silno padle, ker se je doznalo za velike škandalne in korupcijske ter druge temne afeze v vodstvu klavnega avstronemškega fašizma.

Zagonetno padanje pezete

narodnem trgu.

Pezeta nevrzdrno pada. Sterling je v enem mesecu od 40 zrastel na 44 pezeta, čeprav je krita v metalu za 60%, čeprav so državne finance cvetoče in čeprav se je trgovska bilanca znatno izboljšala. Devalutacije pezete si ne morejo razlagati in so splošno mnenja, da je treba izpremeniti režim.

Madrid, 2. julija. AA. Ministrski svet je sklenil, da izvede stabilizacijo španske valute v treh stopnjah. Najprej je treba unificirati in konsolidirati proračun za leto 1931., ne da bi počakali na sestanek parlamenta. Nato je treba pripraviti potrebne kredite za stabilizacijo, a zadnja stopnja naj bo uvedba zlate valute.

Zopet težka gradbena nesreča pri Pragi

Praga, 2. julija. as. Včeraj dopoldne se je pripetila v Beneševu pri Pragi huda gradbena nesreča, slična oni, ki se je zgodila v Pragi na Porčihu. K sreči pa ni zahtevala tako težkih žrtev kakor v Pragi. Na Masarykovem trgu se je dopoldne podrla nova trinadstropna stavba iz železobetona. Večini delavcev se je po opozorilu mimoideh posrečilo pravočasno zbežati dočim so trije delavci ostali pod razvalinami. Enega so rešili težko ranjenega, z dvema drugima pa so se mogli sporazumeti le z znamenji z zvoncec. Opoldne pa sta ponesrečena prenehala odgovarjati na signale, tako da ni upanja, da sta ostala pri življenju. Pri reševalnih delih so zaposleni benešovski in praški gasilci z vojaštvom. Reševanje pa bo trajalo najmanj dva dni. Krivda še ni natančno dognana. Domneva se, da je bila napaka pri računih ali pa pri porabljenem betonu. Govori se, da je bil stavbenik že pred dvema tednoma opozorjen, da je eden izmed dveh stebrov napačno konstruiran.

Najstarejši človek propagira abstinenco

Carigrad, 2. jul. as. Najstarejši človek sveta, baje 140 let stari Kurd Saro je tajno odpotoval v Ameriko. Tam ga hoče protialkoholna liga po vseh mestih Združenih držav kazati kot živ dokaz za dolgo življenje vodopivcev. Ze pred dvema letoma se je obvezal, da bo v take svrhe potoval v Ameriko ter se je dogovorila globa 5000 dolarjev, če Saro svoje obljube ne bi izpolnil. Ker je sedaj manager zahteval plačilo dogovorjene vsote, je Saro rajši odpotoval v Ameriko.

Težka avtomobilska nesreča

Belgrad, 2. jul. u. Kakor poročajo iz Stare Kaniže se je snoči dogodila strašna avtomobilska nesreča. Znani veleposelniki Artur, Georg in Karl Liederer so se vozili s svojega posestva v Staro Kanižo. Ko so se peljali čez neki most preko Tise, je odpovedala zavora in avto se je prevrnil v globoko reko, kjer se je potopil. Brata Artur in Georg sta bila na mestu mrtva.

Velika neurja v Južni Srbiji

Belgrad, 2. jul. m. Kakor poročajo iz Skoplja, so neurja v vardarski banovini povzročila veliko škodo. V občini Janov je hudournik pcuril 10 hiš in popolnoma uničil selve. V občini Donji Kuste-rački je povodni uničila vsa polja in porušila 40 hiš. V občini Gračanik je voda poplavlila okrog 70 hiš. Načelnik prištinskega sreza je takoj odšel na kraj nesreče, da organizira nujno pomoč po škodi prizadetim.

Sestanek našega kralja s kraljem Karlom II.

Bukarešta, 2. julija. as. »Luptac« poroča, da se bosta poleti sestala v Sinaji romunski kralj Karel in jugoslovanski kralj Aleksander. Sestanku se pripisuje ne samo političen, temveč tudi rod-binski pomen.

Jugoslavija in inozemstvo

Belgrad, 2. julija. AA. Agencija Avala je pooblašena izjaviti tole:

Vesti berlinskega in dunajskega tiska o do-zrednih prizadevanjih angleških tvrdk zaradi poslo-zov, sklenjenih z jugoslovansko vlado kakor tudi o nezadovoljnosti v Londonu nad Jugoslavijo, so brez vsake podlage, netočne in v vsem tendenci-jozne in zlonamerne. Jugoslovanska vlada cení po-men državnega kredita, zlasti v inozemstvu, ter je svoje obveze izpolnjevala, jih izpolnjuje in jih bo izpolnjevala vedno v največjem redu in točno v do-govorjenih rokih. V ostalem ji splošni finančni položaj države to popolnoma dopušča in omogoča, ker je ta položaj v vsakem pogledu povoljen in za-dovoljiv. O tem se lahko brez težkoč uveri vsakdo, kdor dobre volje spremlja razvoj jugoslovanskih državnih financ in gospodarsko življenje sploh.

Kongres srednješolcev

Belgrad, 2. jul. u. Danes dopoldne se je v ve-likih vseučiliški dvorani otvoril kongres vseslovanskih srednješolcev. Število udeležencev je tako ve-liko, da v dvorani ni bilo za vse prostora. Kongres je otvoril kot zastopnik prosvetnega ministra na-čelnik ministra Dragotin Lič. Od češkoslovaškega poslaništva je bil navzoč Vinko Sevdik, od poljskega poslaništva sekretar za tisk Glinka, rektor Petrovič je pozdravil udeležence s toplim nagovorom. S kon-gresa so poslali brzojavne pozdrave Nj. Vel. kralju, predsedniku češkoslovaške republike T. G. Masa-ryku, predsedniku poljske republike Mościckemu in jugoslovanskemu prosvetnemu ministru Poži Makel-moviču.

Konferenca industrije in obrtnikov

Belgrad, 2. julija. AA. Dopoldne je bila v in-dustrijskem domu skupna konferenca zastopnikov industrijske in obrtniške zbornice. Na konferenci so razpravljali o zakonskem načrtu glede pospeševanja industrije in obrtništva. Zastopniki obeh zbornic so našli skupno osnovo za stališče, ki ga bodo glede tega zakonskega načrta predložili mi-nistrstvu za trgovino in industrijo.

Novi gozdarski pravilniki

Belgrad, 2. julija. AA. Minister za gozdove in rudnike je podpisal pravilnike glede uprave gozdov. Prošli mesec sta bili imenovani dve ko-misiji za izdelavo teh pravilnikov. Njih delo se je začelo 16. junija, končalo pa včeraj. Prva ko-misija je izdelala te-le pravilnike:

Pravilnik proti pustošenju gozdov in po-gozdovanju, o puščenju koz na pašo v gozdove, o sestavi gozdarskih svetov kot oddelkih za gozdar-stvo pri ministrstvu za gozdove in rude, o ukrepih za vzdrževanje gozdov, ki bodo proglašeni za stal-no in za časno zaščiteni. O ukrepih potrebnih za preprečevanje požarov v gozdovih, ki jih povzro-čajo lokomotive vlakov, navodila za arondacijo in komasacijo gozdov, odredbe za ohranitev gozdov zgodovinske, znanstvene in umetniške vrednosti kakor tudi prirodnih lepot in redkosti, ki bodo za take proglašene po pristojnih oblastvih, ureditev gozdarske službe pri oblihi upravnih oblastvih, na-redba, ki predvideva ukrepe proti seči gozdov in pretvarjanja v druge vrste kulture, pravilnik o za-časnih potih za izvoz gozdnih proizvodov čez tuja zemljišča, uredba o pogozdovanju skalnatih krajev, pravilnik o postavljanju kvalificiranih strokovnih oseb v nedržavnih gozdovih.

Druga komisija je izdelala navodila za opravljanje administracijske službe pri direkciji za šume in za šumsko upravo, pravilnik za opravljanje službe čuvarstva in pomožno-čuvarskega osebja, uredbu o prevažanju lesa po vodi. Razen tega je ista komisija izdelala načrt pravilnika za ureditev državnih gozdov, ki je bil poslan direkciji za gozdove in poljedelski fakulteti v presojo. Komisija je prav tako vzela v delo uredbu o ureditvi glede pobiranja dračja in ureditve planinske paše.

Zdravniška komisija DN v Nišu

Niš, 2. julija. AA. S snočnim brzovlakom je iz Sarajeva dopotovala v Niš skupina 18 zdravnikov Društva narodov, med njimi tri zdravnice. Ta sku-pina potuje vsako leto po posameznih državah, da v njih proučuje sanitetne razmere. V njej so od-lični zdravniki iz Češkoslovaške, Romunije, Bolga-rije, Grčije, kakor nekaj naših zdravnikov iz No-vega Sada, Zagreba in Ljubljane. Danes so gostje posetili higijenski zavod, bolnico, venerični ambu-latorij, kaznilnico in tvornico tobaka. Gostje so zapustili Niš z najlepšimi vtisi.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. julija. AA. Vrhovni zakonodajni svet je zasedal danes od 16 do 19.30. Na seji je bil končan pretrse predloga zakona o notarjih, da-lje je prišel v pretrse zakon o javnih skladiščih.

Belgrad, 2. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja, na predlog ministra za promet ter v so-glasju s predsednikom ministrskega sveta je po-stavljen pri generalni direkciji državnih železnic v 5/1 v finančnem oddelku Teofil Dramičanin, dosedanj urednik iste kategorije in skupine, iste-ga oddelka in iste direkcije na razpoloženoju.

Belgrad, 2. julija. AA. Turistični oddelk mi-nistrstva za trgovino in industrijo priredi s sode-lovanjem vojaško geografskega zavoda, Jadranske plovide in ministrstva za promet veliko turistič-no razstavo v Poznanju na Poljskem. Razstava bo svečano otvorjena 6. t. m.

Hiša gre naprej!

Na četrti strani poročamo kako je zaradi razdrtega asfalta in fermana z magistrata običala hiša sredi Aleksandrove ceste. Do večera pa so se stvari izpremenile na ugodno in tvrdka Zupan je nadaljevala s to selitvijo hiše, le, da je pritrjene valjarje z ozkimi platišči zamenjala z nepritrjenimi, pa bolj gibljivimi valjarji na široka platišča. Selitvi prisostuje nekaj sto radovednežev. Prav počasi se Korzikov cvetlični paviljon v nočnih urah premika naprej. Stavbenik Zupan izjavlja, da bo spravlil do jutra 6000kg težki paviljon na njegovo novo mesto na Miklošičevi cesti. Če je uresničil svojo napoved, o tem pa naj se prepričajo najprej oni naši čitatelji, ki bodo brali današnjega »Slovenca« na deski na Miklošičevi cesti.